

angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Stats-tjenestemændene har Ret til at strejke. Jeg vil hertil sige med Wessel: „Den Dommer blader i sin Bog omhyggelig“, men finder intet deri, hvoraf man kan se, at det er forbudt Tjenestemændene at strejke. Men dermed er ingenlunde givet, at de har Ret til at strejke, for det staar heller intet Sted skrevet, at de har denne Ret. I den skrevne Ret kan man derfor ikke læse noget om dette Spørgsmaal. Men der er neppe noget forkert i dette. Det er nemlig et af de Spørgsmaal, der maa besvares af Livet selv. En teoretisk Undersøgelse af Berettigelsen af at foretage Skridt, af hvilke Hundredetusinders Ve og Vel afhænger, har efter min Mening ikke stor Værdi. I Sager, hvor det drejer sig om saa meget, vil Teorien ikke have megen Magt. Jeg tror derfor, at dette Spørgsmaal er et af dem, som man skal være forsigtig med at lovgive om, for det kunde være, at Livet brød sig sin egen Vej forbi Loven, saa at dens Ord kun blev tomme og betydningsløse. Hvis man f. Eks. havde en Lov, der forbød Tjenestemændene at strejke, men Tjenestemændene fandt deres Kaar aldeles utaalelige og samtidig var overbeviste om, at de kunde faa en fyldestgørende Forbedring, naar de gjorde Strejke, at altsaa en saadan Strejke vilde lykkes for dem, og at der ikke var nogen anden Vej for dem til at opnaa en Forbedring af deres utaalelige Kaar, betvivler jeg meget, at en Lov vilde være en absolut Hindring for, at en saadan Strejke brød ud. Jeg mener ikke, at en saadan Lov vilde være helt betydningsløs, den vilde nok lægge nogen Dæmper paa saadanne Bestræbelser, men jo utaaleligere Tilstanden blev, desto voldsommere vilde Gemytterne naturligvis bevæges, og en skønne Dag vilde det let ske, at Strejken alligevel kom. Man maa regne med, at en Lov paa et saadant Omraade kun har Betydning indtil en vis Grænse.

I det foreliggende Tilfælde maa jeg anse det for en stor Lykke, at Konflikten, som man ikke uden stærkt Forbehold kan kalde en Strejke — det hævdedes nemlig hele Tiden fra Tjenestemændene, at de ikke truede med Strejke —, blev afværget, og at det ved det samlede Ministeriums enige Opræden lykkedes at tilvejebringe en Ordning, og jeg tror, at alle forstandige Tjenestemænd anser det for en stor Lykke, at man paa denne rolige Maade kom til en saadan Ordning. Paa den direkte Forespørgsel herom skal jeg svare, at jeg an-

tager, at Opsigelserne med 3 Maaneders Varsel fra den 1ste Oktober 1917 til den 1ste Januar 1918 i stort Omfang var deponerede hos Organisationernes Bestyrelse, men jeg kan ikke med Sikkerhed sige i hvor stort Omfang. Under Forhandlingerne med Finansministeren og mig har dette Spørgsmaal nemlig ikke været fremme til Drøftelse, og det kom — lykkeligvis — aldrig dertil, at Opsigelserne blev indgivet til Ministeriet. Hvis Opsigelserne var blevet indgivet, vilde dermed en anden og helt ny Situation været indtraadt. Men jeg skal under de foreliggende Forhold ikke give mig til at udvikle, hvilke Følger dette sandsynligvis maatte have haft. Det trak op til en stor Konflikt mellem paa den ene Side Tjenestemændenes store Organisationer, paa den anden Side Regeringen og det aldeles overvejende Flertal i Rigsdagen, og en saadan Konflikt kunde jo have haft de alvorligste Følger. Det er lykkedes at afværge en Konflikt, og jeg vilde finde det uklogt, om man nu gav sig til at rippe op i en bilagt Konflikt.

Det ærede Medlem fra Mariager (H. P. Hansen) spurgte mig, om det Arbejde, som jeg i Fjor havde sagt ham, der skulde blive gjort i Justitsministeriet med Hensyn til Udarbejdelsen af et Lovforslag angaaende Pantelaanernes Virksomhed, er blevet fremmet. Ja, det er blevet fremmet saaledes, at jeg uden Vanskelighed i en nær Fremtid vil kunne forelægge et saadant Lovforslag, naar jeg blot tør haabe, at dets Gang gennem Tingene maa blive nogenlunde let, saa at det kan ophøjes til Lov.

Det ærede Medlem fra Næstved (Andreasen) fremsatte nogle lidenskabelige Udtalelser her. Jeg skal ikke komme ind paa det rent saglige med Hensyn til Udførselen her fra Landet af Fedt og Flommer, thi derom ved det ærede Medlem, hvad der fremgik af hans Udtalelser, fuldkommen Besked. Det er blevet oplyst her i et lukket Rigsdagsmøde, og allerede derfra maatte det ærede Medlem vide Besked, men desuden fremgik det af selve det ærede Medlems egne Udtalelser forleden Dag, at han ved en Skrivelse fra Indenrigsministeriet er fuldkommen underrettet om Sagen. Det ærede Medlem har imidlertid i Næstved Byraad sagt en Ting, som gaar ud over Spørgsmaalet om, hvordan Statens Fedtordning er. Det ærede Medlem har sagt, at der i den Tid, da Svin maatte udføres med Flomme i, er udført Svin med en ekstra Flomme hæftet